

Eld

Ibland möts man av uppfattningen att det enda som gör människan speciell är att hon "råkat få" en lite större hjärna än "andra djur" och att hon kom på hur man skulle gå upprätt. Men det finns mycket mer att säga, och det har våra barn rätt att få höra.

En unikt mänsklig egenskap är att vi kan göra upp och kontrollera eld. Det är inte så bagatellartat som det kanske låter, och det av flera skäl som vi ska se. Enligt Bibeln skapade Gud jorden (dag ett) innan Han skapade solen, månen och stjärnorna (dag fyra) och såg till att den på många sätt blev "som gjord för oss". Det budskapet är precis tvärt emot det som barnen snart kommer att lära sig i skolan, där vår jord och människan framställs som kosmiska tillfälligheter utan plan, mening och mål. Ditt viktiga uppdrag som barnarbetare är att vaccinera barnen mot en sådan destruktiv och farlig världsbild som bidrar till att beröva dem deras tro och livsglädje och rycker undan grunden för etik och moral. Du gör det inte genom att läsa sagor, utan genom att berätta hur saker ligger till.

Genom att ställa frågor till barnen och samtala med dem kan du få dem (och dig själv) att reflektera över hur fenomenet eld faktiskt understryker den bibliska synen på människan som en mycket speciell varelse som Gud på ett särskilt sätt tänkte på när Han skapade universum och jorden.

FREEPIK

GÖR SÅ HÄR

Sätt er i en ring med ett stearinljus i mitten, tona gärna ner belysningen i rummet så det blir lite extra mysigt. Fråga om det är något av barnen som skulle vilja tända ljuset med en tändsticka. Det är det garanterat!

Här kommer några frågor (och exempel på svar) som du kan använda som en "röd tråd" när du samtalar med barnen:

1. Tänk så fantastiskt med tändstickor. Finns det några andra sätt som man kan göra upp eld på? (gaständare, cigarettändare...)
2. Men om man nu inte har några tändstickor, och inga andra tändare heller – hur kan man då göra upp eld? Om man till exempel skulle hamna på en öde ö. (med flinta och stål, snurra en träpinne på en träbit så det blir varmt av friktionen – illustrera med att gnugga händerna mot varandra en stund – visst blir det varmt!)
3. Varför behöver vi eld på den öde ön? (värma oss när solen går ned, tända ljus, laga mat)
4. Men om vi inte är på en öde ö utan hemma, vad behöver vi elden till då? (tända ljus och elda i öppna brasan för att det är mysigt)
5. Men behöver vi inte elden till att laga vår mat? (nej, för vi har ju en spis, såklart)
6. Javisst, så är det ju förstås. Men vet ni – vi skulle faktiskt inte ha haft någon spis om vi inte hade haft eld! (???)
7. För spisen är gjord av järn och koppar och andra metaller, och för att kunna framställa dem måste man elda och få temperaturer på mer än tusen grader (eftersom järn- och kopparmalm från berget måste smältas)
8. Och det betyder att om vi inte hade kunnat göra upp eld så hade vi inte haft några andra saker av metaller heller. Vad använder vi för saker som är gjorda av metall? (bestick, verktyg, datorer, bilar, flygplan, mobiltelefoner, TV-apparater, glödlampor...)
9. Och vet ni – man måste ha eld för att göra porslin också. Och glas. Vad är det för saker som är gjorda av det? (dricksglas, tallrikar, toalettstolar, glasögon, fönsterrutor...)

10. Vet ni hur man tillverkar glas? (Man smälter vit sand och tillsätter lite andra ämnen)

11. Och kikare och teleskop och mikroskop. Vet ni vad det är? Utan dem skulle forskarna nästan inte veta någonting om små saker och om rymden.

12. Förstår ni nu hur viktigt det är med elden? (Ja!)

13. Men vet ni – tror ni att en myra skulle kunna göra upp eld? (Nej) Varför inte det? (De är för små, de skulle brinna upp själva)

14. En elefant då? (Nej, den är för stor, den har inga händer och de kan inte hålla tändstickor med snabeln)

15. Precis! Så människan har precis rätt storlek och rätt sorts kropp med långa armar så att vi inte bränner oss. Bara människan kan hantera elden.

16. Men schimpanserna är ju ungefär lika stora och de har ju också armar och händer? (Nej de är alldeles för fumliga. De kan inte hålla någonting mellan tummen och fingrarna. Deras händer är gjorda för att klättra i träd)

17. Tänk så bra att Gud gav oss elden och alla bra sätt som vi kan använda den på! Han är så omtänksam! Ska vi tacka Jesus för det? (Jaaaa!!!)

Till sist: Det finns många andra fantastiska "tillfälligheter" som också bidrar till att vi kan hantera och dra nytta av elden, men som är väl svåra för de yngsta barnen att förstå. Det är saker som inte direkt har med att göra hur människan är konstruerad, som till exempel att luften måste innehålla precis lagom mycket syre att den kan både kan möjliggöra att elden brinner och att vi och alla djur kan andas. Och att jordens berg innehåller alla metaller som vi behöver. Vilken "tur" att Gud tänkte på oss redan innan vi fanns, när han skapade bergens och luftens sammansättning!

Ännu mer spännande saker på samma tema kan du se i filmen Firemaker som föreningen Genesis har textat till svenska. Du hittar den på: <https://youtu.be/U3-QLLKcbWQ> (kortare: krymp.nu/2XV)

/Redaktionen